

Complexnummer: 522873

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Overvoorde

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

522874, 522875, 522876, 530644

Woonplaats

Rijswijk

Gemeente

Rijswijk

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Van Vredenburgweg 174, 2285 SE te Rijswijk

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), westelijke BRUG MET TOEGANGSHEK (3), oostelijke BRUG MET TOEGANGSHEK (4). In het dorp Rijswijk tussen de Prinses Beatrixlaan en de Schaaapweg lag oorspronkelijk een reeks buitenplaatsen nabij een doorwaadbare plaats, 'voorde' genoemd, die namen droegen zoals In de Voorde, Steenvoorde, Nieuwvoorde, De Voorde en Overvoorde (deze laatste twee zijn thans nog aanwezig). De geschiedenis van de naam Overvoorde gaat terug tot in de twaalfde eeuw bij de vermelding van het gelijknamige geslacht, terwijl er in de veertiende eeuw al sprake was van een woning Overvoort. Het buiten Overvoorde is echter voortgekomen uit een boerenhofstede 'Ossenhoofd', die in de zestiende eeuw in bezit kwam van Jacob Ewoutsz. van der Dussen, lid van een Delftse regentenfamilie. In 1623 werd door zijn zoon Ewout op dit terrein een nieuw buitenhuis gebouwd, waaraan deze de naam Overvoorde gaf. Op de kaart van Cruquius uit 1712 staat het herenhuis aangegeven, gelegen binnen een rechthoekige omgrachting met aan de noord- en oostzijde daarvan rechthoekige percelen. Het huis ligt op enige afstand van de weg aan een weide met de toegangslaan langs de zijkant (west). Achter het huis ligt een boerderij met hooibergen. In de loop van de achttiende eeuw werd het herenhuis naar achteren toe uitgebreid met twee nieuwe vleugels (1729). Ook werden aan weerszijden van het huis twee nieuwe hekken geplaatst (1720). Een boedelscheidingverslag uit 1745 omschreef Overvoorde bestaande uit 'herenhuis met stal en koetshuis, boomgaarden, lanen, bos en plantages', ook de boerenwoning met schuur achter het huis wordt vermeld. Onder Jacob van der Dussen werden verdere vernieuwingen doorgevoerd (1745): de voor- en achtergevel werden opnieuw opgetrokken en verfraaid en het terrein rondom het huis werd opgehoogd. Daarnaast werd de boerderij afgebroken en verder van het huis af weer opgebouwd. In 1777 vererfde Overvoorde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

naar mr. Jacob van Vredenburg, die door grondaankopen, waaronder het aanpalende Outshoorn (1778) en Steenvoorde (1802), zijn bezit aanzienlijk vergrootte. Het buiten Outshoorn, waarvan het huis werd afgebroken, werd aan het perceel van Overvoorde toegevoegd. De kadastrale kaart van 1812 toont nog een formele opzet met een omgracht huis, rechthoekige vijvers en een grote kom. Het in één bezit zijnde Overvoorde, het aan de overzijde van de weg liggende Steenvoorde en het in 1800 nieuw gebouwde Voorde werden door zichtassen met elkaar verbonden. Onder het beheer van zijn zoon Johan Willem kreeg het huis tussen 1833-1834 zijn huidige aanzien en werd het park omgevormd in landschapsstijl door het graven van vijvers voor en achter het huis, zoals de litho van Lutgers uit het midden van de negentiende eeuw laat zien. Aan de noordzijde van de aanleg lagen verschillende moestuinen en boomgaarden, zie de Topografische Militaire Kaart 1874-1913. De bewoning door de familie Van Vredenburg duurde tot 1931, waarna huis en park werden aangekocht door de gemeente Den Haag. Na 1945 deed het dienst als jeugdcentrum en conferentieoord. Thans is het huis weer in particulier bezit. Het park functioneert nog als openbaar wandelpark.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. De aanleg is enigszins versnipperd door nieuwbouw in het park aan de west- en noordoostzijde. De grens is daardoor vanaf de toegangslaan recht naar achteren door getrokken rondom de waterpartij en vervolgens met een bocht om de tennisbanen en het conferentieoord langs de Prinses Beatrixlaan naar de Van Vredenburgweg. De overige opstallen gelegen binnen deze omgrenzing zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS OVERVOORDE is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- als een van de weinige vrij gaaf bewaard gebleven buitens oorspronkelijk deel uitmakend van een aaneengesloten reeks buitenplaatsen in Rijswijk;
- vanwege het in oorsprong 17de-eeuwse herenhuis dat in de 18de eeuw zijn huidige aanzien verkreeg;
- vanwege de historische tuin- en parkaanleg in landschapsstijl;
- vanwege de visuele samenhang tussen de complexonderdelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522874

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 juni 2007
Kadaster deel/nr 82945/172

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Rijswijk Rijswijk Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Rijswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Rijswijk B 748

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (Overvoorde). Het in oorsprong uit 1623 daterende hoofdgebouw, waarvan de voor- en achtergevel in 1745 is vernieuwd, kreeg in de tweede helft van de 18de eeuw zijn huidige grondvorm en in 1833-1834 zijn huidige aanzien doordat het met een verdieping is verhoogd. Bij de restauratie in de 20ste eeuw zijn alle vensters van een 18de-eeuwse roedenverdeling (15/120-ruits) voorzien. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken rood bakstenen huis, met aan de rechterzijde (oost) een korte uitstekende geel bakstenen aanbouw, bestaat uit twee bouwlagen en een kapverdieping beëindigd door een houten daklijst en onder een met gesmoorde pannen gedekt, afgeplat schilddak (met kort opgaande schilden); dakkapellen. De symmetrisch ingedeelde voorgevel van zeven traveeën breed heeft centraal de entreepartij aan een gebogen Bentheimer zandstenen stoep van drie treden met stoeppalen (1745) en bestaat uit een eenvoudige deur in natuurstenen omlijsting van twee gecanneleerde pilasters en een fries (jaartal 1623), waarboven een wapen van de gemeente Den Haag (nieuw) geplaatst in een rechthoekige spaarnis. De achtergevel heeft eveneens zeven traveeën en één vensteras in de korte aanbouw. In de rechterzijgevel drie vensterassen en twee keldervensters; de linkerzijgevel heeft twee vensterassen en een uitgemetselde schoorsteen. In het INTERIEUR is onder meer de ruimte-indeling en de afwerking van belang.

Waardering

HOOFDGEBOUW van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege het in oorsprong 17de-eeuwse herenhuis dat in de 18de eeuw zijn huidige aanzien verkreeg;
- vanwege de sobere architectonische vormgeving;
- vanwege de beeldbepalende en kenmerkende ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg en aan de Van Vredenburgweg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Monumentnummer*: 522875

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 juni 2007
Kadaster deel/nr	82945/166

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Rijswijk	Rijswijk	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijswijk	B			819
Rijswijk	B			679
Rijswijk	B			806
Rijswijk	B			748

*Omschrijving***

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Overvoorde. De aanleg van Overvoorde kenmerkt zich door de in landschapsstijl vergraven vijverpartij, de slingerende lanen en wisselende zichten. Zeer vermoedelijk is de aanleg onder het beheer van Johan Willem van Vredenburg in 1833-1834 gerealiseerd, zoals de litho van Lutgers uit het midden van de 19de eeuw laat zien (de kadastrale minuut van 1812 toont nog een formele aanleg). In 1778 werd aan Overvoorde het aangrenzende buiten Outshoorn toegevoegd, waardoor het perceel werd verdubbeld. Samen met het aan de overzijde van de Van Vredenburgweg liggende huis Steenvoorde (1802) en het eveneens aan de overzijde gesitueerde huis Voorde (1800) vormde Overvoorde één bezit. De aanleg van deze buitenplaatsen is door zichtassen met elkaar verbonden: vanaf het huis Overvoorde loopt een zicht over de weiden richting De Voorde; vanuit het park is een zicht uitgespaard op het hoofdgebouw Steenvoorde (afgebroken), zie Topografisch Militaire Kaart 1874-1913. Het park in landschapsstijl met grote waterpartij, deels om het huis heenlopend, heeft een formele ondergrond. Verschillende elementen die op de kaart van Cruquius uit 1712 staan getekend zijn thans nog herkenbaar, zoals de aan de westzijde gelegen toegangslaan tot het herenhuis, de open ruimte (weide) voor het huis, de later in landschappelijke vormen vergraven en de rechthoekige omgrachting rondom de huisplaats met aan de noord- (zuid) en oostzijde daarvan rechthoekige percelen. Hoewel deze percelen in de landschappelijke aanleg zijn opgenomen is de aswerking (zuidoost-noordwest) met het huis als kernpunt nog aanwezig. Vanaf het huis is een fraai zicht over de slingerende vijverpartij en de open, iets komvormige weide gestoffeerd met boomgroepen van eiken, beuken, kastanje en rododendrons. Het vloeiende patroon van het water door het park biedt steeds wisselende zichten. De oostelijke helft van de aanleg, het deel van de voormalige buitenplaats Outshoorn, is niet echt verweven met de landschappelijke aanleg rondom het huis Overvoorde. Hier wordt de kern gevormd door een grote centrale open ruimte ingericht met enkele boomgroepen; slingerende sloot rondom. Over deze weide liep oorspronkelijk een zicht naar het huis Steenvoorde. De aan de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

noordkant van de aanleg liggende rechthoekige moestuinen en boomgaarden, zie Topografische Militaire Kaart 1874-1913, zijn thans ingericht als tennisbanen.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG, behorende tot de buitenplaats Overvoorde, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de aanleg in landschapsstijl die vanaf het einde van de 18de eeuw tot stand is gekomen en waarin enkele formele elementen nog herkenbaar zijn;
- als restant van de oorspronkelijke reeks buitenplaatsen;
- als groene enclave in een verstedelijkt gebied;
- vanwege de visueel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522876

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 juni 2007
Kadaster deel/nr	82945/187

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Rijswijk	Rijswijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Rijswijk	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijswijk	B			748

*Omschrijving***

Omschrijving

Westelijke BRUG MET TOEGANGSHEK behorende tot de buitenplaats Overvoorde. Het voorplein voor het huis wordt aan twee zijden afgesloten door twee identieke toegangshekken uit 1720 in Lodewijk XIV-stijl. Op een bakstenen boogbrug staan rood bakstenen pijlers op verspringende plattegrond met een natuurstenen basement en een natuurstenen bekroning gevormd door een piëdestal met bolvormige vaas. Tegen de voorzijde van de pijlers zijn met guirlandes en bladvormen versierde gekroonde wapenschilden geplaatst (cartouche). Tussen de pijlers een eenvoudige uitgevoerd hek van later datum; aan weerszijden waaivormig uitlopende balustradehekken die door versierd smeedwerk met elkaar zijn verbonden, uitgevoerd in Lodewijk XVI stijl.

Waardering

BRUG MET TOEGANGSHEK van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving en als gaaf voorbeeld van een toegangshek in Lodewijk XVI stijl;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de aanleg;
- vanwege de hoge ornamentele waarde;
- vanwege de ensemblewaarde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 530644

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 juni 2007
Kadaster deel/nr	82989/2

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Rijswijk	Rijswijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Rijswijk	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijswijk	B			748

*Omschrijving***

Omschrijving

Oostelijke BRUG MET TOEGANGSHEK behorende tot de buitenplaats Overvoorde. Het voorplein voor het huis wordt aan twee zijden afgesloten door twee identieke toegangshekken uit 1720 in Lodewijk XIV-stijl. Op een bakstenen boogbrug staan rood bakstenen pijlers op verspringende plattegrond met een natuurstenen basement en een natuurstenen bekroning gevormd door een piëdestal met bolvormige vaas. Tegen de voorzijde van de pijlers zijn met guirlandes en bladvormen versierde gekroonde wapenschilden geplaatst (cartouche). Tussen de pijlers een eenvoudige uitgevoerd hek van later datum; aan weerszijden waaivormig uitlopende balustradehekken die door versierd smeedwerk met elkaar zijn verbonden, uitgevoerd in Lodewijk XVI stijl.

Waardering

BRUG MET TOEGANGSHEK van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving en als gaaf voorbeeld van een toegangshek in Lodewijk XVI stijl;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de aanleg;
- vanwege de hoge ornamentale waarde;
- vanwege de ensemblewaarde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Brug(L)